

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.II.20.184/2020/7. szám

A felperes:

felperes neve (felperes címe.)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Bagossy Attila ügyvéd (felperesi jogi képviselő címe.)

Az alperes:

Kecskeméti Törvényszék (cím1.)

Az alperes képviselője:

alperesi képviselő neve (cím1.)

A per tárgya:

Sérelemdíj megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Gyulai Törvényszék, 15.P.20.125/2019/11.

A fellebbezést benyújtó fél:

Felperes, 15.P.20.125/2019/12. szám

Í T É L E T

Az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a pontosítással **hagyja helyben**, hogy az állam terhén maradó elsőfokú eljárási illeték összege 1 500 000 (egymillió-ötszázezer) Ft.

Megállapítja, hogy a 240 000 (kettőszáz-negyvenezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket a Magyar Állam viseli.

A felperes képviselőjét ellátó pártfogó ügyvéd díját az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A tényállás

[1] A felperes és a perben nem álló volt házastárs neve házasságát a település 1. neve-i Városi Bíróság 2010. február 18. napján hozott és 2010. április hó 14. napján jogerőre emelkedett P.20.040/2008/65. számú ítéletével felbontotta, házastársi vagyonszövetségüket megszüntette, a közös kiskorú gyermekeket az anyánál helyezte el, a felperest gyermektartásdíj fizetésére kötelezte. A bíróság az ítélet jogerőre emelkedését követően a válási lapot elmulasztotta megküldeni a település 2. neve-i-i Polgármesteri Hivatal Anyakönyvi Hivatalának.

[2] A felperes az ítélet vagyonmegosztásra és gyermektartásdíjra vonatkozó rendelkezéseit is nehezményezte, és annak érdekében, hogy ne kelljen letiltás útján volt házastársának fizetnie, munkahelyén felmondott. Ezt követően bejelentett munkahellyel nem rendelkezett, alkalmi munkákból, valamint testvérei, később gyermekei támogatásával tartotta el magát. Volt házastársával fennálló vitái alapvetően meghatározták életét, az ítélet azóta is idegesíti, dühíti, emiatt folyamatosan stresszes állapotban van.

[3] A felperes ellen volt házastársa büntető feljelentést tett tartás elmulasztása miatt. Ezen eljáráshoz kérte ki felperes 2015. februárjában az anyakönyvi kivonatot. Ekkor derült ki, hogy a bíróság mulasztása miatt az anyakönyvi okiratok szerint házasként van nyilvántartva. A felperes bejelentése alapján a település 1. neve-i Járásbíróság - pótolva a mulasztást - 2015. szeptember 9. napján a válási lapot az anyakönyvi hivatalnak megküldte.

[4] A felperes ekkor már évek óta magas vérnyomás betegségben szenvedett, azonban azt nem kezeltette. Az anyakönyvi kivonat kikérése előtt, 2015. januárjában erős verejtékezéssel együtt járó rosszullete volt, szíve szaporán vert, de nem kereste fel az orvost, tünetei maguktól, hozzávetőlegesen három óra múlva megszűntek.

[5] 2015. április 17-én ugyanilyen panaszai miatt a település 3. neve-i Kórház II. Belgyógyászat-Kardiológia Osztályára került, ahol április 23. napjáig kezelték. Az első EKG PSVT-t (szívrítmuszavart) mutatott ki, mely adénózin adását követően megszűnt. Ezután további hasonló tünetei nem voltak, az alkalmazott kezelés mellett keringése kompenzált, normotensios és normofrekvens volt. Javasolták gyógyszeres kezelésének további folytatását, amely azóta is fennáll. A kezelés a település 2. neve-i-i kórház neve Kórházban folytatódott április 28-ig, amely idő alatt gyógyszereinek beállítása megtörtént.

[6] A felperesnek csak 2015. április 17. napján voltak panaszai, későbbi kórházi kezelése alatt, majd később is tünetmentes volt.

A kereseti kérelem és az alperes ellenkérelme

[7] A felperes leszállított keresetében az alperes 3 001 000 Ft összegű elsődlegesen sérelemdíj, másodlagosan nem vagyoni kártérítés jogcímén történő marasztalását kérte. Keresete jogalapjaként elsődlegesen a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:52. § (1) bekezdését, másodlagosan a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 339. § (1) bekezdését, 355. §-át, 349. § (3) bekezdését jelölte meg. A perfelvételi tárgyaláson módosított jogi érvelése szerint a település 1. neve-i Városi Bíróság mulasztása vezetett részben szívinfarktusához, egészségromlásához, mert nem tudta, hogy házassága valójában még fennáll-e. A mulasztás azt is eredményezte, hogy életkörülményein nem tudott változtatni, elhelyezkedését nem tudta megoldani, gyermeke eltartásáról ezt követően nem tudott gondoskodni. Ez a mulasztás mindkét Ptk. időbeli hatálya alatt folyamatosan fennállt, ezért a Ptk.-t kell alkalmazni. A jogellenesség, felróhatóság nem vitatott alperes részéről. Az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben

kialakult egészségi és lelki állapot fennáll. Attól függően, hogy melyik Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni, az alperest sérelemdíjban, vagy nem vagyoni kártérítésben kérte marasztalni. Az elévülési idő kezdetét 2015. év február hónapban jelölte meg, amikor az alperes mulasztásáról tudomást szerzett.

[8] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a követelés elévült [rPtk. 324. § (1) és 325. § (1) bekezdés]. Az ítélet jogerőre emelkedésének napját követő 15. napon történt a mulasztás, mert a bíróság az ítélet jogerőre emelkedését követő intézkedési kötelezettségét elmulasztotta. Ha az elévülés 2015. februárjáig nyugodott, az elévülés akkor is bekövetkezett a rPtk. 326. §-a alapján. Másodlagos érvelése szerint, a felperest nem érte kár, nem sérült személyhez fűződő joga. Harmadlagos érvei szerint a mulasztás nem volt alkalmas arra, hogy a felperes által állított személyiségi jogsértéseket eredményezze, egészségkárosodása sorsszerűen kialakult megbetegedés volt. Utalt a Kúria Pfv.I.22.201/2017/7. számú ítéletében foglaltakra. Az egységes ítélkezési gyakorlat szerint az ok akkor tekinthető relevánsnak, ha az események rendszer szerinti lefolyása mellett, az általános tapasztalat szerint alkalmas az eredmény létrehozására. A mulasztás nem eredményezett olyan jogi helyzetet, hogy a felperes házassága jogilag fennállónak minősül. A felperes más jelentőséget tulajdonított a tényeknek, és az ő téves, irracionális feltevése nem vezethet a mulasztás és az esetleges felperesi hátrány közötti okozati összefüggés megállapításához.

Az elsőfokú ítélet

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította.

[10] Elsődlegesen az alperes elévülési kifogását vizsgálta az alábbiak szerint.

[11] A bíróság válási lappal kapcsolatos intézkedési kötelezettségének időpontjával kapcsolatban - utalva a Pp. 290. § (7), a 170/1993. (XII.3.) Korm. rendelet 8. § (3) és (4) bekezdéseire -, arra a következtetésre jutott, az, hogy konkrétan mikor történt az ítélet jogerősítő záradékkal történő ellátása, peradatok nem állnak rendelkezésre, azonban azt legkésőbb az általános intézkedési kötelezettségre a Pp. által biztosított 30 napos határidőn belül kellett megtennie az elsőfokú bíróságnak. Ezért az elévülés 2010. év áprilisában, de legkésőbb 2010. év májusában megkezdődött.

[12] A 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké) rendelkezéseinek - 1. §, 8. § (2) bekezdés, 54. § - összevetéséből arra a következtetésre jutott, hogy a perbeli, folyamatosan tanúsított károkozó magatartásra a rPtk. rendelkezéseit kell alkalmazni.

[13] Az alperes által sem vitatottan a jogsértés éve 2010. év volt, ekkor a károsodás is bekövetkezett. Utalt a rPtk. 365. § (1) bekezdésére, mely szerint a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes. Az elévülés kezdő időpontja 2010. április-május hónap volt, ezt a rPtk. 360. § (1) bekezdésének értelmezése sem írja felül. Mivel a jogsértés ekkor bekövetkezett, és azzal okozati összefüggésben a felperes nem vagyoni hátránya is - mert, ha a felperes már ekkor kikérte volna az anyakönyvi kivonatot, abból házasságának fennállására utaló tények megállapíthatók lettek volna -, "kára" ekkor már fennállt. Az a tény, hogy erre csak 2015. februárjában került sor, nem értelmezhető olyan körülményként, amely az elévülési időt el-, vagy újraindítja, legfeljebb nyugvási ok lehet [BH2013. 2912., Pécsi Ítéltábla 2/2009. (X.9.) számú véleménye, Legfelsőbb Bíróság 2004. 1120. Elvi Határozat].

[14] Abból indult ki, hogy a károsodás a károsító magatartással (mulasztással) egyidejűleg bekövetkezett, melyhez képest az a tény, hogy a felperes a válási lap megküldésnek hiányáról csak 2015. februárjában szerzett tudomást, nyugvási ok. Ellenkező álláspont azt az eredményt hozhatná, hogy az elévülési idő a jogellenes magatartás időpontjához képest évtizedek múlva

kezdődne csak. Az elévülés nyugvására vonatkozó szabályból [rPtk. 326. § (2) bekezdés] következően a felperes 2015. februárjához képest legkésőbb egy év múlva terjeszthette volna elő keresetét, ezért a 2019. július 30. napján történő perindítás már elévült követeléshez kapcsolódott. Ha pedig a nyugvás időpontja a kórházi kezelés megszűnéséhez köthető, akkor is 2015. április 28. napját követő egy év állt volna rendelkezésére, amely szintén eltelt.

[15] Egyebekben a keresetben érvényesített igény elévülés hiányában is alaptalan, figyelemmel a perfelvételi tárgyaláson a felperes személyes meghallgatása során előadottakra. Ezek a tények nem alapozzák meg a felperes által megjelölt jogkövetkezmények (egészségromlás, életkörülmények szinten maradása, elhelyezkedési nehézségek, gyermekei eltartásáról való gondoskodás hiánya) alperes jogellenes magatartásával összefüggő módon történő bekövetkeztét. A felperes saját maga adta elő, munkahelyén azért mondott fel, hogy ne kelljen volt házastársának fizetnie, gyermekei eltartásáról kezdettől fogva nem gondoskodott, tartásdíjat részükre nem fizetett. Az egészségromlás körében nem hagyható figyelmen kívül, hogy a felperes tevékenyen közreműködött az egyébként sorsszerűen kialakult egészségi állapota rosszabbodásában, mert hosszabb idő óta fennálló magas vérnyomás betegségét nem kezelte, gyógyszereit nem szedte, 2015. januárjában nem ment kórházba. Felperes azt is elismerte, hogy szívinfarktussal nem műtötték, szívritmuszavarra adtak gyógyszert, amit azóta folyamatosan szed, újabb panaszai nincsenek. A csatolt orvosi iratok szerint a felperes szívritmuszavara korábban is fennállt és az nem függ össze a később megismert alperesi mulasztással. Az, hogy a felperesben 2015. februárjában felmerült a kétely, hogy házas-e, vagy sem, valójában egy irracionális gondolkodásmódból eredő téves feltevés. Az alperesi mulasztás nem eredményezett olyan jogi helyzetet, hogy a felperes házassága jogilag fennálló lenne. A felperesi gondolkodásmódból következő téves feltevésből eredő esetleges egészségromlás akkor sem eshetne az alperes terhére, ha az elévülés még nem következett volna be, továbbá, ha bizonyított lenne, hogy ez az egészségromlás akár részben, akár a 2015. februári tudomásszerzéssel függ össze. Ezért a felperes bizonyítási indítványának foganatosítása szükségtelen.

A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[16] Az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésében a felperes az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a keresetének történő helyt adást kérte. Jogorvoslati érvelése szerint az elsőfokú bíróság ítélete a rPtk. 324-326. §-ait, 360. § (1) bekezdését sérti, továbbá a Ptké. 1. §-át és a Ptk. 6:22. § (1), (2) bekezdését is. Az elsőfokú bíróság a megállapított tényállásból tévesen jutott arra a következtetésre, hogy követelése elévült, mert a település 1. neve-i Városi Bíróság mulasztása 2015. februárjáig fennállt, a folyamatos mulasztásra tekintettel ezért az elévülés kezdő időpontja 2015. februárja. A kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes, károsodása 2015. évben következett be, ezért eddig az elévülés fel sem merülhet, mert el sem kezdődött. Nem vitatta, hogy az ügyben a rPtk. rendelkezéseit kell alkalmazni.

[17] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Pernyertessége esetére a felperestől költséget nem igényelt.

Az ítéltábla döntésének indokai

[18] A fellebbezés alaptalan.

[19] Az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében a felperes - tartalmát tekintve - az ítéltáblától a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerinti felülbírálati jogkör alkalmazását kérte. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből tévesen vonta le azt a következtetést, hogy a károsodása 2010. április-májusában következett be, ezzel szemben annak időpontja

2015. év, s miután a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor esedékes, ezért eddig az elévülés fel sem merülhet. Az elévülés kezdete 2015. februárja, ezért követelése nem évült el.

[20] Az ítéltábla felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre azok korlátai között gyakorolhatja. Ezért a másodfokú eljárásban az ítéltáblának azt kellett vizsgálnia, hogy helytálló-e az elsőfokú bíróságnak az elévülés kezdő időpontjával kapcsolatos álláspontja.

[21] Az ítéltábla osztja az elsőfokú bíróság elévülés kezdő időpontjával kapcsolatban kifejtett álláspontját annak helyes indokai szerint.

[22] Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor elsőként az alperes elévülési kifogását vizsgálta tekintettel arra, ha az fennáll, akkor a keresetet érdemben nem kell vizsgálni.

[23] Az a perben a felek között nem volt vitás, hogy a 2010. év április hó 14. napján jogerőre emelkedett ítélettel kapcsolatban a település 1. neve-i Városi Bíróság mulasztást követett el, amikor a válási lapot az anyakönyvi hivatalnak nem küldte meg. E jogellenes magatartást (mulasztást) az alperes sem vitatta. Ezzel kapcsolatban helytálló az elsőfokú bíróság megállapítása, hogy a jogellenes magatartás tanúsításának időpontjában (2010. április-május hónap) - amit a felperes sem vitatott - a felperes által állított nem vagyoni károsodása is bekövetkezett. A kár bekövetkezte ugyanis objektív tény, amely független attól, hogy arról a jogosult (perbeli esetben a felperes) tudomást szerzett-e, vagy sem. Ebből az is következik - figyelemmel az rPtk. 326. § (1) bekezdésére - hogy az elévülés kezdő időpontja is 2010. április-májusa volt, melyet a rPtk. 360. § (1) bekezdése sem ír felül. Helyesen állapította meg azt is, az a tény, hogy a felperes csak 2015. februárjában, az anyakönyvi kivonat megtekintésekor szembesült a település 1. neve-i Városi Bíróság mulasztásával, nem értelmezhető olyan körülményként, amely az elévülési időt el-, vagy újra indítja, az a rPtk. 326. § (2) bekezdése szerinti nyugvási ok, azaz eddig az időpontig menthető okból nem tudta igényét érvényesíteni.

[24] Az elévülés nyugvására vonatkozó szabályok szerint, ha a követelését a jogosult (jelen esetben a felperes) menthető okból nem tudja érvényesíteni, az akadály megszűnésétől számított egy éven belül - egy éves, vagy ennél rövidebb elévülési idő esetében pedig három hónapon belül - a követelés akkor is érvényesíthető, ha az elévülési idő már eltelt, vagy abból egy évnél, illetőleg három hónapnál kevesebb idő van hátra [rPtk. 326. § (2) bek.].

[25] E szabályból következően a felperes 2015. februárjához képest legkésőbb egy év múlva terjeszthette volna elő igényét az alperessel szemben, ezért a 2019. július 30. napján történt perindítás már elévült követeléshez kapcsolódott. Ha a nyugvás időpontja a felperes kórházi kezelése megszűnéséhez köthető, akkor is 2015. április 28. napját követő egy év állt volna rendelkezésére a fentiek szerint, amely szintén eltelt.

[26] A Ptk. 325. § (1) bekezdésének rendelkezése szerint pedig az elévült követelés bírósági úton érvényesíteni nem lehet.

[27] Mindebből következően az elsőfokú bíróság helyesen döntött, amikor az elévülési kifogásnak helyt adva keresetet elutasította.

[28] A fentiek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemi döntését annak helyes indokai szerint a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[29] Az ítéltábla észlelte, hogy a felperes a település 1. neve-i Járásbírósághoz Pk.50.035/2019/1. szám alatt benyújtott keresetében 120 000 000 Ft-ban jelölte meg a perben érvényesített követelés értékét, majd utóbb azt leszállította 3 001 000 Ft-ra. Tekintettel arra, hogy az elsőfokú eljárási illeték összegére a perindításkor megállapítható pertárgyérték az irányadó, ezért az ítéltábla ehhez mérten pontosította az állam terhén maradó elsőfokú eljárási illeték összegét.

[30] A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a Pp. 95. § (1) bekezdés c) pontja alapján az állam viseli. Az alperes pernyertessége esetére perköltséget nem számított fel, ezért arról az ítéltáblának rendelkeznie nem kellett.

[31] A felperes pervesztességére tekintettel a pártfogó ügyvéd díját a felek egymás közötti viszonyában a felperes viseli, melynek tényleges viseléséről a Jogi Segítségnyújtó Szolgálat határoz.

Szeged, 2020. október 21.

Dr. Béri András sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó sk.
táblabíró